

Социалната политика представлява законодателство и дейности, които повлияват положително условията на живот на гражданите с цел постигане на общо социално благоденствие. Тя показва най-добре капацитета на държавното управление и отношението “държава – гражданин”. Също както при управлението на човешките ресурси в една организация ние трябва да се грижим за човешкия капитал – най-ценния актив на фирмата, така и държавата трябва да се грижи за най-важния си актив - гражданите. Централната роля в социалната система е тази на човека. Тази система е изградена от хора за хора и трябва да бъде хуманна и адекватна, съобразена с промените в живота-икономически, социални, технически и др. Динамиката на икономическата среда налага оптимизация на държавната социална политика, на приходите и разходите на държавата и на отделните граждани-осигурители, които правят постъпления във фондовете ѝ. В тези турбулентни икономически условия внедряването на иновации или на най-съвременни средства за осигуряване на висок стандарт на живот с минимални вложения се превръща в абсолютна необходимост, а иновациите са мощен инструмент за прогресивна промяна, водеща до **устойчиво развитие**. **Устойчивото развитие** обединява два основни стремежа на обществото. Това са от една страна постигане на икономически растеж, осигуряващ нарастващ жизнен стандарт, а от друга-опазване и подобряване на околната среда и за в бъдеще. В този смисъл измеренията на устойчивото развитие са четири:

- социално
- икономическо
- екологично
- институционално измерение

Като възможност за обединяване на тези четири измерения може да се разгледа идеята за създаване на инфраструктура от възобновяеми енергоизточници като алтернатива на ядрената енергетика. Първоначалната инвестиция за изграждане на подобни мощности (например слънчеви панели, вятърни мелници, съоръжения за използване силата на водата, турбини в морето и др.) е значителна, но след изплащането ѝ ще разполагаме с неизчерпаем източник на енергия, за който ще заплащаме символично за поддръжка на съоръженията, тъй като самата енергия ще бъде добита по най-естествен и природосъобразен начин.

Тази идея позволява ограничаването на риска от замърсяване на околната среда, в бъдеще, какъвто съществува с ядрената енергетика и спестяването на част от разходите на гражданите за електроенергия, която особено в последните месеци е доста важно перо в разходите на едно българско домакинство. Тези спестени разходи могат да бъдат пренасочени към други аспекти на живота и да повишат качеството им -например по-скъпа и качествена храна, от която зависи доброто здраве, облекло, книги, културен живот. Дори ще се създаде евентуална предпоставка и сигурност за създаване на повече деца и повишаване стойностите на естествения прираст в страната. Освен екологично, социално и икономическо измерение, тази идея има и институционален аспект, изразяващ се в планиращата и координираща роля на държавните институции (а защо не и на гражданските организации).

Първоначалната инвестицията може да бъде частна или държавна, заем от международни финансови институции или изброените до тук варианти,

придружени от съфинансиране от Глобалният фонд за енергийна ефективност и енергия от възобновяеми източници.

Подтема: „Изкореняване на бедността в контекста на устойчиво развитие“

Това означава не постоянно подпомагане от държавата на уязвимите социални групи (например безработни), а създаване на възможности за самостоятелно издържане и справяне на гражданите с икономическата обстановка. Т.е. подобряване на условията за живот чрез създаване на силна икономика, която да намали нуждата от и разхода за социална политика, а да увеличи отговорността на гражданите по отношение на собствения им стандарт на живот и благоденствие. Оптималното състояние на държавата по отношение на социалната политика е постигнато, когато тя е минимална, а нуждите на населението-посрещнати.

1. Как да посрещнем нуждите на настоящето без да излагаме на риск възможността бъдещите поколения да посрещат своите собствени потребности?

Като се създадат предпоставки за **непрекъснато възпроизводство** на икономическата система и на населението. Т.е. трябва да се погрижим ако не създаваме допълнителни ресурси, то поне да възстановяваме използваните от нас природни и икономически, дори социални такива. Необходимо е да се обърне внимание на **законодателството**, което следва наистина да насърчава малкия и среден български бизнес, с което ще се създадат възможности за трайна заетост, а приходите от дейността на тези фирми ще останат в рамките на страната ни, осигурявайки по този начин именно това икономическо възпроизводство. Не можем да си позволим само да се покриват настоящи нужди и дефицити, чрез теглене на нови и нови държавни заеми, защото това ще направи почти невъзможно бъдещото възстановяване на баланса. Необходимо е да се инвестират средства и усилия в проекти, които ще имат възвръщаемост и бъдеще, а и ще подобрят социалните условия на живот. Добре е да се инвестира във възобновяеми енергоизточници, дългосрочни проекти за заетост, качествена медицинска помощ и образование. Не е лесно увеличаването на държавната субсидия за здравеопазване, образование или пенсии, нито пък увеличаването на осигурителната вноска на осигурителите. Но бихме могли да помислим в посока увеличаване броя на вносителите, икономически активното население и намаляване на безработицата особено сред тази социална група.

С предоставянето на една адекватна социална политика и сигурност при настъпване на евентуални социални и осигурителни рискове би било възможно справянето с отрицателния естествен прираст на страната и с емиграцията. Социалната политика (заедно с икономическата) в голяма степен предопределя бъдещето на една държава.

2. Как да гарантираме, че подкрепата за нуждаещите се достига не само до най-широк кръг от хора, но и до най-уязвимите?

На първо място като анализираме и изясним кои са тези най-уязвими социални групи в обществото ни и кои са отличителните им черти. На второ място би следвало да информираме нуждаещите се за подкрепата, която имат право да получат като законни членове на обществото. Т.е. необходимо е законите и механизмите на социалната политика да са **ясни и достъпни** за всеки човек на

улицата- това се постига чрез създаване на нормативните актове на разбираем дори за хора с по-ниско образование език и чрез информационни кампании чрез всякакви канали (не само телевизия).

Не на последно място трябва да се провеждат конкретни мероприятия, ориентирани към оказване на социална подкрепа (социални трапезарии например).

3. Ролята на гражданското общество за устойчиво развитие: Всеки трябва да бъде представен – всеки трябва да сподели отговорността.

"Ако нашият свят трябва да върви в посока устойчиво развитие, всички хора трябва да променят начина си на живот. За да се участва в този процес на търсене - защото това именно означава конкретно устойчивото развитие - е необходима висока степен на социална и политическа компетентност при всеки един отделен човек и готовността и способността, да се участва в сферата, преминаваща границите на тясното лично пространство."

[Мартин К., Работещите в сферата на образованието за възрастни; в: околна среда & образование 3/2004, стр. 5]

Според Георги Цолов **Гражданското общество (ГО)** е доброволно обединение от хора за постигане на обществено значими и полезни цели, характеризиращо се със самоинициатива, самоорганизация, самоуправление, самоконтрол и взаимопомощ в среда на развита комуникация, приемащо своите решения с беседа (дебат) и съгласие (консенсус).

Основата за един успешен граждански ангажимент е **широкото и ангажирано** доброволно участие на представители от политиката, администрацията, икономиката, сдружения, съюзи, профсъюзи, неорганизирани граждани.

По примера на глобалната програма за действие за устойчиво развитие "Agenda 21", в която са включени всички нива- от "Глобалната Agenda 21" до безбройните проекти навсякъде по света в рамките на "Локалната Agenda 21", към общинските администрации в страната ни могат да се създадат т.нар. локални Agenda 21, представени от граждани, местни граждански, общински и стопански организации. Тяхната цел би могла да бъде изготвяне на дългосрочен план за устойчиво развитие на основата на диалог, консултация, вземане на решения с консенсус и използване на интегративен подход, чрез който да се имат предвид екологични, икономически и социални аспекти.

Тези локални Agenda 21 оперират на местно равнище, като тяхното обединение за дадена държава или регион (например Европейския съюз) структурира глобална Agenda 21. Тя от своя страна планира устойчивото развитие в по-глобален мащаб. Най-важното тук е възможността за участие на всеки гражданин, което провокира по-голяма ангажираност, отговорност и в голяма степен гарантира изпълнение на взетото общо решение за бъдещи действия.

Разбира се, това локално гражданско обединение трябва да бъде **институционализирано** въз основа на решение на Общински съвет или друг орган с установяване на формални правила за протичане на процеса. След работната фаза и обединяването около обща програма за действие, същата се приема от Общинския съвет и се установяват задължителни индикатори за измерване постигането на целите. Следват контрол над прилагането, мерки при непостигане на целите, актуализиране или продължаване на програмата.

Кои за Вас лично са най-важните 6 от 16 възможни теми от глобалното проучване на ООН „Моят свят“ и защо?

1. По-добри възможности за работа
2. Защита срещу престъпността и насилието
3. По-добро здравеопазване
4. Добро образование
5. Телефонен и интернет достъп
6. Надеждна енергия у дома